

Jiří Horecký – ohodnocení sociálních pracovníků je nedostatečné

Požádali jsme o rozhovor Jiřího Horeckého, prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky. Diskutovali jsme na téma kvality sociálních služeb v České republice a možnosti případného dalšího rozvoje.

Jak vidíte stav sociální péče v České republice ve srovnání se státy EU?

Kvalita služeb sociální péče je srovnatelná s vyspělými evropskými státy. Mezi hlavní rozdíly patří počet personálu, a tím i možného času připadajícího na jednoho uživatele. Samozřejmě se úroveň sociálních služeb odráží nejen v politických preferencích nastavení sociální politiky dané země, ale i v jejím bohatství. Pokud bychom tedy porovnali vybavenost pobytových služeb u nás a např. ve Švýcarsku, pak máme ještě co dohánět. Řada věcí je ale srovnatelných. Západoevropské země mají většinou efektivnější a lepší systém financování sociálních služeb, zde je zcela určitě řada věcí a systémových prvků, od kterých bychom se mohli učit.

Co můžeme v oblasti sociální péče pochválit?

Úroveň, ale i dostupnost sociálních služeb zaznamenaly zejména v posledních 5–10 letech značný nárůst. Je to jednoznačně způsobeno také novou právní úpravou, tedy zákonem o sociálních službách, který platí od roku 2007 a který, přes všechny jeho nedostatky, posunul koncentraci péče i prevence blíže k uživateli služby. Jde i o nové přístupy, modely, změnu myšlení jednotlivých pracovníků, včetně managementu, tj. odhodlanost a odvahu začít věci dělat jiným způsobem. I v této oblasti jsme se znatelně posunuli dopředu.

Kde vidíte příležitosti pro zlepšení?

Jednoznačně ve snížení administrativní zátěže na poskytovatele sociálních služeb, od všech různých dokumentací přes standardy kvality sociálních služeb až po vykazování zdravotním pojišťovně. Jednotliví zaměstnanci tak tráví čtvrtinu až třetinu svého času činnostmi, kte-

ré s poskytovanou službou, resp. prací s uživatelem souvisí jen velmi málo. Je celá řada dalších věcí, které se dají zlepšovat, ale hodně z nich je přímo závislých na financování sociálních služeb.

Jak hodnotíte kvalifikaci pracovníků, individuální přístup ke klientům, kvalitu péče?

Nastavení úplné struktury pracovníků v sociálních službách a jejich kvalifikace je odpovídající. Neodpovídající je ale jejich odměna a sociální postavení, prestiž jejich profese. Pracovníci v sociálních službách dělají náročnou práci, a to fyzicky i psychicky, a přesto patří k nejhůře odměňovaným skupinám v ČR. Stejně tak společenské uznání této práce, která je nezbytná a ovlivňuje celkovou úroveň každé vyspělé moderní společnosti, není zcela dostatečné.

Kdo by nám mohl být pomyslným vzorem pro oblast sociální péče a proč?

Nemusíme asi chodit nikam daleko, Rakousko, Bavorsko, Švýcarsko jsou jistě země, od kterých bychom se v řadě věcí mohli učit. Na druhou stranu, opětovně po návštěvě kolegů z těchto zemí u nás v České republice slychávám, že možnost učení se je vzájemné, že i my jsme pro v lecčems inspirací. Často jsou uváděny jiné vzory, jako např. Norsko, Švédsko či Nizozemí, avšak s těmito zeměmi máme méně dalších podobných prvků, jako například politických, historických, ekonomických či v nastavení systému veřejné správy. A to jsou souvislosti, které je nutné vnímat při porovnání jedné země s druhou.

V souvislosti se stárnoucí populací se dá očekávat, že poptávka po sociálních službách bude stoupat.

Myslíte si, že máme dostatečné kapacity, pestrou nabídku, alternativy?

V rámci demografických změn v příštích letech, tedy hlavně s ohledem na stárnutí populace, lze očekávat nárůst poptávky po sociálních službách. Nicméně tato zvýšená poptávka se primárně (mimo chodem tak jako v západoevropských státech) bude projevovat hlavně po terénních a ambulantních službách. Bude se zvyšovat preference zůstávání ve svém domácím prostředí a budeme doufat, že změny a nastavení podmínek ze strany státu budou podporovat tuto preferenci. Současné kapacity bohužel nejsou optimální, ale např. u domovů pro seniory je tato skutečnost způsobena také tím, že zhruba jedna třetina obyvatel těchto domovů není (z historických důvodů) optimální cílovou skupinou, tj. nevyžaduje vyšší potřebu péče. V příštích letech očekáváme postupnou proměnu této struktury.

Děkujeme za rozhovor.